

אמרו כלום חסר לבית המלך (בתמיהה, הכל מוכן, ושמא יבהילונו לבא פתאם ואנו צריכין להכנס לסעודה מקושטים). טפשיין שבהם הלכו למלאכתם אמרו, כלום יש סעודה בלא טורח (עדיין צריך לטרוח לצורכי סעודה ויש לנו שהות הרבה להתקשט. רש"י) בפתאם בקש המלך את עבדיו, פקחין שבהן נכנסו לפניו כשהן מקושטים והטפשים נכנסו כשהן מלוכלכים, שמח המלך לקראת פקחים וכעס לקראת טפשים וכו'. וה"נ בעניננו הפקחים המזרזים עצמם להיות מוכנים לעבודה ויהיו מקושטים בכל הלכותיה ליום בא מלכו של עולם, בודאי ישמח בהם, והמתרשלים בדבר וחושבים כי יש עוד זמן, לזה יקרא להם כמקרה אנשים ההם גם כן, ובפרט לפי גודל מצוקות הזמן שמצוי כעת בעו"ה שנתקיימו כמעט כל הסימנים שהזכירו חז"ל בעת קירוב הגאולה, עיין סוף סוטה במשנה, ובסנהדרין צ"ז וצ"ח, בודאי יש לקוות לגאולה וצריך להזדרז להכין לעבודה ובהלכותיה. ולך נא וראה מה שאמרו חז"ל (סנהדרין דף ס"ח) לענין משיח, שראהו ריב"ל דהוי שרי ואסר כל מכה בפני עצמה ולא הכל ביחד והטעם כי פן יאמר לו הקב"ה שילך לגאול בניו ולא יצטרך לעכב. ועתה נוכל ללמוד בק"ו, אם רגע אחד אינו כדאי לעכב לכלל ישראל מה נאמר כשיבוא משיח צדקנו ויאמר לנו בשם ה' להקריב קרבנות הקבועים בשם כלל ישראל וקרבנות האמורים בספר יחזקאל, ואנחנו נהיה מוכרחים להמתין על כל פנים איזה חדשים שנהיה בקיאים בהלכותיהן. [ואף שללמוד איזה הלכות הנחוצות למעשה הוא קודם לכל אכן ידוע שכל מי שהוא בן תורה לומד כמה מסכתות שאין נוגע לו למעשה. לאיש כזה הערנו וזרזנו שלא ישליך הסדר הזה אחר גוו, ואדרבה לו משפט הקדימה מפני כל הטעמים הנאמרים עד כה.

(תורה אור פרק י"ב)

הריני נזיר ביום שכן דוד בא אסור לשתות יין כל ימיו
(עירובין מג:)

(מאמר)

הנה מצינו בתורתנו הקדושה כשבישר המלאך לאברהם אבינו שישוב אליו כעת חיה והנה בן לשרה אשתו, מספרת לנו תורתנו הקדושה ספור דברים באריכות. ונבאר פה הפרשה כפשוטה. כתיב: "ותצחק שרה בקרבה לאמר אחרי בלתי היתה לי עדנה ואדני זקן". שהיתה מאמנת ואינה מאמנת, והיה הדבר אצלה בספק גדול, היתכן שאחרי שהנני בלוייה וחדל

להיות אצלי אורח כנשים, וגם אדוני זקן, איך אפשר בטבע שאלד בנים. מספרת לנו עוד תורתנו הקדושה שאמר ה' אל אברהם, למה זה צחקה שרה לאמר האף אמנם אלד ואני זקנתי היפלא מה' דבר וכו'. הרי שהיה תרעומות מהקב"ה עליה, על קטנות האמונה שהיה לה, ולבסוף קיים הקב"ה את דברי המלאך ואמר גם כן "שוב אשוב אליך כעת חיה ולשרה בן". וכשהוכיח אברהם את שרה על קטנות האמונה שלה, כיחשה ואמרה: "לא צחקתי", לא היה לי שום ספק בדברי המלאך, והאמנתי באמונה שלמה, ורק איזו תיבות נתגלגלו מפי בלא כונה, והשיב לה "לא כי צחקתי". הנני יודע ברור שצחקת ולא נתת אומן לדברי המלאך, ולא הועילו לה שום תירוצים וטענות, זהו תוכן כל הפרשה בקצרה כפשוטה.

וכאשר התבוננתי היטב בפרשה זו קשה לי טובא. הנה ידוע לכל, כי כל תיבה ותיבה מתורתנו הקדושה קדושתה גדולה למאד, עד אין שיעור וערך, ואין אות ותיבה מתורתנו הקדושה שתהא יתרה, וכולן מגויות וספורות מהקב"ה נותן התורה. ועל כן לכאורה יפלא, למה לה לתורתנו הקדושה להאריך כל כך בספור זה, ולספר בגנותה של שרה אמנו, לומר שהיתה מקטני אמנה, ולא האמינה בדברי המלאך, וגם כל הויכוח של הקב"ה עם אברהם אבינו ושרה אמנו, שהיא אמרה שלא צחקה והוא אמר שצחקה, מאד מאד קשה להבין הדבר כפשוטו. ואמרתי, בודאי איזה ענין גדול נרמז בפרשה זו, עד שהאיר ה' עיני לבאר הענין הזה, וזהו החלי בעזרת ה'.

^{אוצר החכמה}

אמרו חז"ל: מעשה אבות סימן לבנים, ומצינו שכל מה שאירע לאבותינו, אירע לנו. ועל כן לענ"ד גם מאורע זה סימן לנו, וזה מרמז על עיקבתא דמשיחא, בזמן שיגיע העת להתגלות כבוד ה' בעולם ע"י ביאת משיח צדקנו. הנה בעת ההיא, בודאי ימצאו אנשים מגדולי ישראל שהמה יהיו במקום הנביאים מלפנים, ויזרזו להמון ישראל שיתחזקו באמונה ושישובו בתשובה, שרק על ידה יהיו נגאלים וכמו שאמרו חז"ל "כלו כל הקיצין", ואין הדבר תלוי אלא בתשובה, וגם יעוררו את המון אחינו בני ישראל שיכינו את עצמם בתורה ומעשים טובים לביאת משיח צדקנו, כדי שיוכלו לקבל פניו כשיבא. מרמזת לנו תורתנו הקדושה שבעת ההיא ימצאו אנשים קטני אמנה שלא יאמינו לדברי המוכיחים והמזרזים באמרם, היתכן אחרי גלות ארוך ומר כזה, שעם ישראל מדוכא ומעונה כל כך בתכלית העינוי, וסובלים צרות ומצוקות הרבה, איך אפשר שנגאל פתאם, ועל כן

לא יתנו לב לדברי המוכיחים וכמו שמצינו כזה גם בגלות מצרים, שכתוב: "ולא שמעו אל משה מקצר רוח ומעבודה קשה", על זה בא לנו רמז בתורתנו הקדושה שיהיה להקב"ה תרעומת עליהם, ויאמר היפלא מה' דבר, הלא הוא כל יכול. ויכול להביא לנו הגאולה בכל יום ובכל עת ובכל שעה. וכמו שאמרו חז"ל: "היום אם בקולי תשמעו", ולא יקשה ממני כל דבר, ויתפסו ח"ו על קטנות האמונה שלהם.

ועל כן מרמזת לנו תורתנו הקדושה בקצרה, את הויכוח הגדול שיהיה בעיקבתא דמשיחא, שכל אחד ואחד יתרץ את עצמו שאיננו מסתפק ח"ו באמיתת אפשרות הגאולה. יודעים אנו ברור, שיש ביכולת השי"ת להביא הגאולה בכל רגע ורגע, וכמו שמצינו בימי מרדכי ואסתר שבין לילה אחת היתה הגאולה בשלימות, רק שכל אחד ואחד מסתפק על זמן הגאולה מתי תהיה, יכול היות שיתאחר עוד איזה שנים, אבל לא כל כך מהר. אבל יוכיחו אותנו על פנינו, הלא מפורש כתוב בדברי הנביא מלאכי כי פתאם יבא אל היכלו האדון אשר אתם מבקשים. (שקאי על משיח בן דוד) ומלאך הברית, אשר אתם חפצים בו (שקאי על אליהו הנביא) הנה בא, אמר ה'. ומצינו בחז"ל שאמרו שאליהו הנביא בארבע פריחות פורח כל העולם כולו, ולפי"ז הלא צריך היה להיות אצל כל אחד ואחד על כל פנים ספק, על כל יום, שמא יבוא בנו. ומצינו שכזה נפסק גם כן להלכה בגמרא, שהאומר "הריני נזיר ביום שבן דוד בא", אסור לשתות יין בכל הימים, שמא יבא באותו יום (חוץ מערבי שבתות שטרודים העם בצרכי שבת ולא יוכלו אז לקבל פניו). ואם כן הלא מספיקא היה צריך כל אדם להיות מוכן תמיד בתורה ובתשובה, כדי שיוכל לקבל פני משיח צדקנו כשיבא, ולבסוף אנו רואים, שאין אנו מכינים את עצמנו כלל לקבל פניו ולא ניכרת שום הכנה עלינו. מוכח מזה שהאמונה שלנו בביאת המשיח היא קטנה למאד, דאם היינו מאמינים באמונה גדולה באמת, איך לא יהיה ענין הגאולה אצלנו על כל פנים מוטל בספק בלב כל אחד ואחד, ואם כן כל דבורנו אודות ביאת משיח צדקנו, הוא רק מהשפה ולחוץ, וליבנו בל אתנו, וזהו מה שכתוב בתורתנו הקדושה בעת שאמרה שרה אמנו, שלא צחקה והאמינה בדברי המלאך, ענה לה "לא כי צחקת" ברור לי ומוכח שלא האמנת לדברי המלאך, ואף שלא מצינו שנענשה על כך, והטעם משום שעמדו לה צדקותיה, אבל אנחנו קטני ערך, מי יודע עד כמה יגדל ח"ו מדת הדין עלינו, על שלא היתה האמונה בביאת המשיח, אמונה שלמה באמת.

(אגרות ומאמרים מאמר כ')